

csoporthoz folyó munkát. Hadd legyen mindenhol egy vagy több felmutatható közösség – bábos, énekes, színjátész, néptáncos stb.. Kell ez azért, hogy híret vigyék a településnek, és kell azért is, hogy a gyerekek felnőttként vissza tudjanak emlékezni a közösség élményére. Hiszen az ilyen kisközösségekben érzik meg először, hogy tartoznak valahová.

A fődíjasok

A dunaszerdahelyi Fókusz Gyermekszínház Stúdió „Itt vagyunk” címmel készített drámapedagógiai játékot. *Jarábik Gabriella* rendező csoportja első évét csomagolta be a tulipános meseládába. A gyerekek, sorba előszedgetve kellékeiket, elmesélték, eljátszották egész évi munkájuk emlékezetes állomásait. Volt tánc, pantomim, beszédtechnika, stílusgyakorlatok, egész csoportos és kiscsoportos játék. A produkció játékos tárháza volt annak is, hogy mennyi úton indulhat el egy rendező csoportjával. Ahhoz, hogy ez a színpadon is emlékezetessé vált, egy jó csapat és a tapasztalt pedagógus-rendező kellett, aki összeszervezte-rendezte a felszabadult gyerekhadat.

A másik fődíjas produkciót a nagyszarvai Csibészek bábcsoportja adta elő. *Csepi Zsuzsa* rendező *Marcell Béla*: Csallóköz hiedelemvilága című könyvéből szerkesztette ezt az előadást, mely nemcsak gyönyörű szép meséivel és bábjaival kápráztatta el a közönséget, hanem technikai változatosságával is. A „Duna meséi – Aranykert” című előadásban láthattunk pálcás bábót a földi szereplőknél, árnyszínházat a szellemek birodalmában és marionettet a vízi világ bemutatásakor.

A Csallóköz tündérvilág. S a tündér bizony „tünékeny” – ha a szónak erre a jelentésére gondolunk, sajnos ez is megállja a helyét. De egyelőre még itt lakik Tündér Ilona és hívó szavára évente ide gyűlnek tündérfiak, tündérlányok, boszorkák, táltosok, bábosok és színjátészek, hogy három napig együtt játsszon felnőtt – gyerek egy igazabb „tündér-világot”.

Körömi Gábor

Jászai Mari karjaiban

VI. Országos Weöres Sándor Gyermekszínház Fesztivál

A Tatabányai Jászai Mari Színház-Népházban a Nemzeti Kulturális Alap segítségével rendezte meg a Magyar Drámapedagógiai Társaság kétévenként sorra kerülő nagy rendezvényét, amit a Komárom-Esztergom Megyei Közgylés, Tatabánya Város Polgármesteri Hivatala mellett a Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány és sok-sok helyi szponzor tett lehetővé. Azért fontos ezt leírni, mert továbbra sincs egy fillérenyi tervezhető összeg se a gyerekek művészeti programjaira. Minden segítség életmentés számba megy.

Mióta a pécsi aranykor elmúlt, ahol tíz éven át kapott otthont a gyermekfesztivál, a Marczibányi Téri Művelődési Központon kívül nem akadt olyan – épületét tekintve is optimálisnak mondható – intézmény, ahol a ruhatárostól az igazgatóig mindenki átértézte volna a gyermekszínház hagyományos ünnepének fontosságát. Úgy tűnik, a bányák kényszerű bezárása után Tatabánya a lelkekben lévő kincseket igyekszik felszínre hozni. Méltányolandó vezetési koncepció. Gonda János nemzetközi hírű kreatív zenei műhelye mellé fölzárkózni látszik az új vezetési színház, ahol remek műszak, dinamikus igazgató, s felkészült drámapedagógiai vezető munkálkodik. A város polgárai és céhei pedig – köztük a csodás Eszterházy tortájáról is híres Stop Cukrászda és más üzletek –, valamint a rendezvényen jelenlévő(!) vezető emberi magukénak érzik a kultúra ügyét.

Az előkészítés országos része Szakall Judit, helyi ügyei pedig Móra János kezében futottak össze. Érdemes volt szakadásig dolgozniuk. A fesztivál szakmai és szabadidős programja is emlegetni valóan jól sikerült. A remekül használható nyolcvan éves épületben működő három éves színház otthont adott két tucat gyermek-együttesnek. Sok

felnőtt is megjelent, s a javarészt nevelőkből s kisebb részt színháziakból álló csapat nemcsak az előadásokat, de a zsűri elemzéseit is első perctől az utolsóig követte.

Ebben az évben a dekorativitásra való törekvés volt meghatározó, amit hol több, hol kevesebb tartalommal töltött meg a vezetőtanári tehetség. Határozottan emelkedik a szakmai kivitelezés színvonala. Színházabb színházat játszanak a gyerekek, mint az elmúlt években. Szerencsére nem voltak odaítélendő díjak, a fesztiválon való részvétel volt a jutalom. Az alábbi felsorolás sem teljes, inkább csak egyfajta nézői visszaemlékezés:

A legszebb talán a budapesti Vécsey Színpad Ledő Attila által rendezett Mostoha mese című, mély és fájdalmas érzellemmel telt mozdulatjátéka volt, melyet a Hamupipóke motívumai alapján alkotott a csoport rivalizációról és összetartozásról.

A legizgalmasabb a bagyi Fapihe csoport Fodor Mihály rendezte Tom Sawyer részlete volt, mely 25 percen át adott ízelítőt egy rendkívül expresszív, új színházi nyelvből, melyben teljesen természetesnek tűnik, ha valaki hirtelen indulatában egyszer csak „eldobolja magát”, vagy hogy Polly néni visszarévedő mondataiba a szó szoros értelmében „befütyül” az emlék.

Érdekes, érdes, nyugtalan játékot láttunk.

Arányos és tetszetős volt a tatabányai Nevesincs Baráti Társaság Arany János A fülemile c. meséjére készült, sok bábos elemet is tartalmazó, jó ritmusú játéka. A nagyon hiányzó, cseh és lengyel módra vizuálisan is gazdag színházat érinthettük vele egy pillanatra.

Egészséges életöröm, pajkos báj és női finomság jellemezte két nagy létszámú budapesti csoport apró színjátékosainak produkcióját, a Balla Edit és Mátyás Gizella által

rendezett A tücsök és a hangya című verses zenés összeállítás a Lázár Vilmos Általános Iskolából, és a Vihar utcai Általános Iskola Sándor Jolán által színpadra varázsolt Pápa Relli operáscsát A lusta kisrigó címen.

Színházi profizmus és vagányság sugárzott a Várhídi Attila vezette Debreceni Alföld Gyermekszínpad A hat Jaszohacsi című japán mesét feldolgozó, és a Máriapócsi Művelődési Ház Sue Towsand könyvéből készült A 13 és 3 éves Adrian Mole című Vona Éva és Buzogány Béla által rendezett játékból.

Okos, finom irónia jellemezte a balassagyarmati Dózsa György Általános Iskola gyönyörűen beszélő versmondóinak Múltidéző című szerkesztett játékát. A rendező Pajorné Molnár Magda igazi intellektuális és pedagógiai kalandra vállalkozva az úttörőélet harsány szövegeit visszaidéző játékot hozott létre. Mindannyiunknak szorult a torka és a szíve, amikor kiskamaszok, mindent érteni látszva kinevettek ránk (nem minket!). Ki tudja, hogy ők meg mibe keverednek bele majd ugyanolyan lelkesedéssel vagy szenvedő szépséggel, mint hajdanán mi, saját ügyeinkbe.

Tanító-színházi események is kerültek a programba, melyek elsősorban a tananyag jobb elsajátítása céljából, s nem a közönség meghódítása végett születtek. Ilyen volt pl. az inárcsi Láthatatlan ember (rendezője Lapu Márta),

és a Pesthidegkuti Waldorf Iskola Róma alapítása című játéka (író-rendező Kulcsár Gábor).

S bár most is akadtak feltűnő tehetségű játékosok, általában az a csoport hatott, akiket a rendező varázsolt meg, s együtt voltak igazán erősek. Óriási volt az induló létszám, huszonnégy csoport jutott az országos bemutatóra. Közben tanultak együtt lenni, dolgozni, beugrani a másik helyett, összpontosítottak és lazítottak, épp, mint a felnőttek.

Ilyen nagy esemény sokszor kezdődik a Himnusszal. Így történt ez most is. S tapasztalói lehettünk a lassan megszokottá váló ténynek, hogy a magyarok bizonyos alkoholszint alatt nem éneklék a himnuszukat. A gyerekek egyszerűen nem tudják, s nem ismerik az érzést, amely vele járhat. Akik pedig tudják – mint az annyiszor megfigyelhető, sápadtan pillogatnak jobbra-balra, s nagy erőfeszítéssel egyszerre próbálják azt a benyomást kelteni, hogy énekelnek és hogy nem énekelnek. Nagy gond lehet ez így közszemlére kitéve annak, akinek ez gond. Szánalmas pillanat, s nem is annyira színházi pillanat. S milyen sokszor ismétlődik.

Gabnai Katalin

Országos Gyermekszíni Tábor

A Marczibányi Téri Művelődési Központ által szervezett tábor záró bemutatójára ismét népes vendégcsereg érkezett Bánvölgyére. Őt csoport bemutatóját láthatta a táborozókból és a családtagokból, barátokból, elvélve szakmai vendégekből állók gyülekezete.

A Nemzeti Gyermek- és Ifjúsági Közalapítvány gyönyörű környezetben lévő üdülőjében olyan tábort rendeznek a budapestiek Szakall Judit vezetésével (már sokadik esztendeje!), amely a színjátszást eszközként használja a személyiség fejlesztésében. A tábor munkáját irányítók és a résztvevők körében is van egyfajta folytonosság: vizsgázó vendégek itt csoportvezetők és színjátszók. Mivel a helyszín is állandó, ezért szellemiségében kell megújulnia a tábori programnak, mégpedig esztendőről esztendőre. Évközi házi feladat a Szakall-stábnak: ki kell találniuk valami újat! A környék közismert turista-látványosságai csak az első táborok esetében adhattak érdekes programot. Idén például a madarászok és az éjszakai bátorságpróba jelentette azt a pluszt, azt az újat, ami miatt a már mindent jól ismerőknek is érdekessé válhatott a tábori együttlét. No igen, és a színjáték „itt és most”-ja, annak mindenkor új volta, varázsa.

A záró bemutató előadásai közül az elsőt a szabadban, míg a többi az „ebédlő-színházban” láthattuk.

Barta Eszter dolgozott a legidősebbekkel, mégpedig nemes anyagon: a Magyar Elektra volt az együttlét tárgya, mozgató ereje. A mű értelmezése, a szöveg feltárása sok alkalommal mutatott fel a klasszikus alkotás egyes szakaszai és a mai fiatalok élete közötti kapcsolódási pontokat. Talán éppen ezért nem a mű színpadra állítása vált a munka fő céljává. Ez kissé rá is nyomta a bélyegét a bemutatóra: a Magyar Elektra eddigi előadásából már ismert formai elemek variációit láthattuk a diákszínijátékos életkor felé járó fiataloktól: a szükséges technikai tudás nélküli, ámbátor lelkes kivitelezésben. A dolgok személyes fontossága és színpadi igazsága nem minden esetben társult.

Körömi Gábor és Zoltán Csenge „családi színháza” a vizuális és a színházi nevelés komplexének eredményeiről adott számot, mindkét területen izgalmas eredményeket felmutatva. A tábor legkisebbeinek csoportja nagy lelkesedéssel játszott. Talán egy kissé jobban is szervülhetne a két terület, ha a színpadon a színpad törvényeit hagynák érvényesülni a csoportvezetők, nem pedig a kiállításét. A legszebb pillanatok az „árny-színház” a színpadon” jelenetei hozták.

Nem a mostani volt az első alkalom *Fodor Mihály* rendezői munkásságában, amikor Páskándi Géza meséjéhez nyúlt: A tündérek szakácskönyve kisebbeknek talán jobb játékanyag. Akikkel a szakma egyik nagyja most dolgo-